

Yusuf Peygamberin Hayatını Konu Edinen Okul Öncesi İçin Yazılmış Hikâye Kitaplarının Değer Aktarımı Açısından İncelenmesi

Hatice EVRAN¹

Öz

Okul öncesi dönem çocuğun karakter gelişimi ve değerler eğitimi ile onların sosyal ve duygusal yeteneklerinin temellerinin atıldığı kritik bir dönemdir. Bu dönemde çocuklar, dünyayı ve toplumsal ilişkileri keşfederken, doğru ve yanlış arasındaki farkları da anlamaya başlarlar. Güven, sevgi, korku ve bağlılık gibi duygular gelişirken, dini duygularda bu duygularla bağlantılı olarak gelişmektedir. Ahlaki gelişimin de bilişsel, davranışsal ve duygusal boyutları vardır. Bu bağlamda çocukların duygusal gelişimine katkı sağlanması ve değerlerle tanışmasında farklı pedagojik yöntemler kullanılabilir. Okul öncesi yaş grubunun gelişim özellikleri göz önünde bulundurularak değerler, çocuklara hikâye kitapları, masal ve drama anlatımları ya da oyunlar aracılığıyla ulaştırılır. Bu çalışma, değer aktarımını sağlayan yöntemlerden biri olan hikâye kitaplarının incelenmesini amaçlamaktadır. Çünkü hikâyeler çocuğa hayatı öğretir, dil gelişimine katkı sağlar, hikâyeleri dinlerken hoş vakit geçirir, kahramanı tanır, hayal gücünü geliştirir, duygu gelişimine katkı sağlar. Kuran kıssaları da bu bağlamda çok kıymetlidirler. Çocuğun bilişsel, duygusal ve davranışsal gelişimine katkı sağlar. Çalışmada Yusuf peygamberin hayatını konu edinilen hikâye kitapları analiz edilmiştir. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden literatür taraması ve doküman incelemesi teknikleriyle yürütülmüştür. Yusuf Peygamber'in hayatını konu alan iki farklı kitap seçilmiştir. Seçilen kitaplar, çocuk edebiyatı ilkeleri ve din eğitimi ilkeleri açısından incelenmiştir. Kitapların içeriğinde yer alan değerlerin, metin ve görsellerin hedeflenen yaş gruplarının gelişim özelliklerine göre değerlendirilmesi yapılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Din Eğitimi, Çocuk Edebiyatı, Değerler, Hikâye Kitapları, Yusuf Peygamber

Investigating the Value Transfer in Story Books Written for Preschool Children on the Life of the Prophet Yusuf

Abstract

Preschool period is a critical period in which children's character development and values education are laid as well as the foundations of their social and emotional abilities. In this period, children begin to understand the differences between right and wrong while exploring the world and social relations. Values education is essential for the healthy development of individuals' social relations. Different pedagogical methods can be used to introduce values to children. Considering the developmental characteristics of this age group, values are conveyed through storybooks, fairy tales and role-plays or games. The purpose of this study is to examine storybooks, which are one of the methods used to teach values. In the study, story books about the life of the prophet Yusuf were analysed. The study was conducted via literature review and document analysis techniques among qualitative research methods. In this regard, two different books about the life of the Prophet Yusuf were selected. The selected books were analysed within the framework of the principles of children's literature and the principles of religious education. Pre-schoolers' developmental characteristics should be considered in these stories. While the first of the analysed works stands out with its thematic narrative details, the second work stands out with its biographical narrative aspect. Based on the analysis, it can be argued that books of prophet stories written in thematic style are more suitable for preschool ages. Such works introduce prophets as role models by conveying moral values and can be more successful in conveying religious values to children.

Key words: Religious Education, Children's Literature, Values, Story Books, Prophet Yusuf

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi – Yalova Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü – Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı / Felsefe ve Din Bilimleri, haticeevran@gmail.com, ORCID: 0009-0006-7017-5465

Giriş

Okul öncesi ve ilkokul yaş grubundaki çocuklar, ahlaki değerleri rol modelleri aracılığıyla öğrenmektedir. Onlara sunulabilecek en güzel örneklerden olan peygamber kıssaları çocukların kendilerine rol model oluşturabilecekleri karakterleri aktarmaları yönleriyle önemlidirler. Kıssalar yoluyla çocukların dini kavramları anlaması da kolaylaşır. Bu bağlamda peygamber kıssalarının anlatımının çocuğun yaşına uygun olması büyük önem taşır. Kıssalar aktarılırken tamamen soyut ve mucizevi anlatımlardan kaçınmak gerekmektedir. Kıssaların içerisinde peygamberlerin de bir zamanlar çocuk olduklarına yer verilmelidir. Peygamberler meslekleri, karakterleri ve ahlaki özellikleriyle tanıtılmalıdır. Bu şekilde çocukların peygamberleri model almaları kolaylaşır. Ayrıca onların sosyal hayatın içinde bizim gibi insanlar olduklarına, aynı zamanda peygamberlik görevini üstlenerek bizlere rehberlik ettiklerine de yer verilmelidir.²

Sonuçta çocuklar için yazılan peygamber hayatları kitapları aracılığıyla hedeflenen, çocuğun anlatılan peygamberi tanınması, bilmesi, kendisiyle özdeşim kurarak rol model olarak seçebilmesidir. Bunun içinde hikâyenin içinde kendi yaşamından benzerlikler bulabilmesi, o peygamberin ahlaki ve karakter özelliklerini bilip, sevebilmesi gerekmektedir. Nitekim bizlere yön veren değerlerin somut bir karşılığı yoktur. Sadece eylemlerle beraber somutlaşmaktadır. Örnek olarak dürüstlük kavramı dürüst insanlarda görülerek anlamlandırılır. İnsanın kişiliğinin doğru olması da sahip olduğu değerlerle ölçülebilir. Bu anlamda sahip olunan değerler kişiliği de oluşturmaktadır. Peygamberlerin hayatları anlatılırken adaletli peygamber, merhametli peygamber, iyiliksever peygamber gibi nitelendirmeler muhatabın zihninde oluşan peygamber tasavvuruna olumlu katkı sağlamaktadır.³

Bu çalışmada seçilen kitaplar bu hususlar çerçevesinde değerlendirilip, kitapların olumlu katkıları vurgulanarak, geliştirilmesi gereken yönlerine yer verilmiştir.

Yöntem

Bu çalışmada 4-6 yaş aralığındaki çocuklar için yazılmış Yusuf peygamberin hayatını konu edinen iki kitap incelenmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veriler konu hakkında yazılan iki kitaptan toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir.⁴

Merve Gülcemal'in Kaleme Aldığı Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf Kitabının İncelemesi⁵

Biçimsel Açıdan İncelenmesi

Kitap biçimsel açıdan, çocukların rahat taşıyabileceği, ellerinde tutabileceği boyuttadır. Kapağında çocukların dikkatini çekebilecek çeşitlikte resimler ve renkler kullanılmıştır. Görselde Yusuf peygamberin hayatında önemli olan buğday başağı figürü bulunmaktadır. Kapak görseli ile kitabın başlığı örtüşmemektedir. Adalet vurgusu ile ilgili görseller daha uyumlu olabilirdi. Kitabın yazıları okunaklıdır, harfler, kelimeler ve satırlar arası boşluklar

² Cemil Oruç - Mustafa Köylü, *Çocukluk Dönemi Din Eğitimi* [Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2022], 141.

³ Mehmet Zeki Aydın (ed.), *Karakter Değer ve Ahlak Eğitimi* [Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2021], 8.

⁴ Creswell, *Nitel Araştırmalar İçin 30 Temel Beceri*, çev. Dr. Hasan Özcan, 112.

⁵ Merve Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf* [İstanbul: Düş Değirmeni Yayınları, 2020].

uygundur. Kâğıdı, çocuk kitaplarında olması gereken gibi mat renkli, sağlam ve dayanıklıdır. Harflerin boyutu okumak için uygun büyüklüktedir. Yazım ve noktalama kurallarına uyulduğu gözlemlenmiştir. Kitabın içeriğindeki görseller konuya uygun ve sadedir. Kitapta Yusuf peygamberin adil yönünü vurgulayan adalet terazi görseli de iki farklı yerde geçmektedir.⁶ Fakat kitabın içerisinde estetik değeri daha yüksek çizimlere yer verilebilirdi.

Kitapta Yusuf peygamberin akıllı,⁷ feraset sahibi olması,⁸ problemler karşısında çözüm geliştirmesi,⁹ iktisat etmesi,¹⁰ adaletli olması,¹¹ merhametli ve affedici olması¹² temalarına konu bağlamında başarılı şekilde yer verildiği görülmüştür. Yusuf peygamberin hayatı sadece biyografi şeklinde anlatılmamış, yaşamındaki bütün hadiseler yer verilmemiş, muhatap olunan yaş grubunun anlayabileceği ve anlamlandırabileceği kısımları seçilerek, uygun bir dille anlatılmıştır. Yazarın üslubu okul öncesi yaş grubu için uygundur. Kısa, anlaşılır cümleler kurmuştur. Şiirsel şekilde anlatımda dikkat çekicidir.

Din Eğitimi İlkeleri Açısından İncelenmesi

Kitabın din eğitim ilkelerine kısmen uyduğu tespit edilmiştir. Kralın gördüğü rüya ve rüyayı Hz. Yusuf'un yorumlaması ile başlayıp sonrasında Hz. Yusuf'un sarayda maliye işlerinden görevli olması şeklinde ilerleyen kitabın içeriği Kuran'da geçen Yusuf kıssası ile uyumludur. Tarihte Yusuf peygamberin Mısır'da yaşadığı bilinmektedir. Kitapta yer alan kıyafet görselleri, Mısır'da giyilen kıyafetlerle uyumludur.¹³ Ancak kitapta Yusuf peygamberin Mısır'da yaşadığı bilgisine açıkça yer verilmemiştir.

Yusuf peygamberin hayatındaki bazı hadiselerin, yazarın muhatap kitlesi olan 4-6 yaşın gelişimsel özelliklerine uygun olmadığı söylenebilir. Örneğin Yusuf peygamberin ayı, güneşi ve 11 yıldızı kendisine secde ederken gördüğü rüyası ve babasının bu rüyayı Yusuf'a peygamberlik görevinin verilecek olması şeklinde yorumlaması bu yaş grubu gelişimsel özellikleri açısından oldukça soyuttur.¹⁴ Kardeşlerinin Yusuf peygamberi kıskanmaları, kuyuya atmaları, bunun üzerine Yusuf peygamberin köle olarak verilmesi daha sonrada zindanda kalması din eğitiminin sevgi ve güven üzerine olması ilkesiyle örtüşmemektedir.¹⁵ Yusuf kıssasının Kur'an'da geçtiği haliyle okul öncesi yaş grubuna aktarılması da dini olgunlaşma/hazırbulunuşluluk ilkesiyle bağdaşmamaktadır.¹⁶

Kitabın dini gelişim ilkeleriyle uyumsuzluk oluşturabilecek olaylara yer vermemesi, din eğitim ilkelerine uygundur. Kitap, Yusuf peygamberin kralın rüyasını yorumlaması ile başlayıp hazine işlerinin başına geçerek ailesiyle tekrar kavuşmasını şiirsel bir dille anlatmıştır.¹⁷ Kitapta, Yusuf peygamberin örnek alınması gereken birçok değerine vurgu

⁶ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 27, 33.

⁷ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 16, 22, 29, 35, 41.

⁸ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 16.

⁹ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 23.

¹⁰ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 19.

¹¹ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 27, 33, 35, 37, 39, 41.

¹² Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 41.

¹³ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 7-38.

¹⁴ Oruç, *Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Din Eğitimi*, 157-164.

¹⁵ Oruç, *Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Din Eğitimi*, 164-170.

¹⁶ Oruç, *Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Din Eğitimi*, 139-143.

¹⁷ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 6-41.

yapılmıştır. Bu açılardan peygamber kıssalarının muhataba göre seçilerek ve tematik olarak anlatılması metodunu kullanan yazarın kitabının,¹⁸ muhatap kitlesinin yaş ve gelişimsel özelliklerine uygun olduğu söylenebilir. Kitabın içeriğinde Yusuf peygamberin görselinin çizilmemesi de dikkat çekicidir. Kitabın çizimlerinde korku oluşturabilecek bir görselin olmadığı, yaş grubunun gelişimsel ve dini gelişimsel özelliklerine uygun olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak, Merve Gülcemal'in kaleme aldığı *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf* kitabı, Yusuf peygamberi, başlığında yer verdiği adalet değeri temasıyla anlatmaktadır. Bunun yanında Yusuf peygamberin diğer güzel hasletlerine de yer verilmiştir. Kitapta onun akıllı,¹⁹ nazik,²⁰ iyiliksever,²¹ sabırlı,²² affedicisi,²³ güvenilir oluşu,²⁴ iş bölümü yapmayı ve planlamayı iyi bilmesine²⁵ değinilmiştir. Bununla birlikte peygamberlerin rüyaları yorumladığına, Yusuf peygamberin peygamber oluşuna ve bundan dolayı kralın rüyasını yorumlayabileceğine yer verilmiştir.²⁶ Ayrıca kitapta geçen Rahman,²⁷ semiz,²⁸ iktisat,²⁹ kıtlık,³⁰ el-emin,³¹ sıddık³² ve kıssa³³ kavramları da yazarın kullandığı farklı kelimeler olarak dikkat çekmektedir. Kitabın sonunda 5 tane etkinlik önerisi sunulmuştur.³⁴ Bu etkinlikler kitabın içeriğiyle uyumluluğu, çeşitliliği ve farklı becerilere hitap etmesi açısından başarılıdır. Kitabın çizimlerinin estetik değer yönünün zayıf olması, kitapta Yusuf peygamberin insani vasıf ve becerilerinin daha çok yer alması ve peygamberlik vasfına çok az değinilmesi ise eksiklik olarak değerlendirilir.

Elif Santur'un Kaleme Aldığı Yusuf Peygamber Kitabının Değerlendirilmesi³⁵

Biçimsel Açıdan İncelenmesi

Kitabın biçimsel açıdan boyutunun yeterli büyüklükte ve çocukların rahatlıkla taşıyabileceği özellikte olduğu söylenebilir. Kapakta, çocukların dikkatini çekebilecek şekilde farklı renkler kullanılmıştır. Kapak görseli sadedir. Hurma ağacı, çöl, ev ve bulutların olduğu gökyüzü görselleri kullanılmıştır. Yusuf peygamberin yaşadığı mekâna vurgu yapılmıştır. Yazılar okunaklıdır. Dikkat çeken kelimeler farklı büyüklükte ve uzunlukta yazılmıştır. Kâğıdı, mat renkli, dayanıklı ve sağlamdır. Harflerin büyüklüğü ve boşlukları yaş grubuyla uyumludur. Herhangi bir yazım ve noktalama yanlışı görülmemiştir. Kitabın çizimleri heyecan uyandırıcı, estetik değeri yüksek, hayal kurma becerisini destekleyici aynı zamanda bilgilendirici şekildedir. Kitabın öne çıkan özelliklerinin başında çizimleri

¹⁸ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 4.

¹⁹ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 16, 22, 29, 35, 41.

²⁰ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 23.

²¹ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 23.

²² Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 23.

²³ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 23.

²⁴ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 23.

²⁵ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 27.

²⁶ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 16.

²⁷ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 11.

²⁸ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 14.

²⁹ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 19.

³⁰ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 21.

³¹ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 24.

³² Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 24.

³³ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 40, 41.

³⁴ Gülcemal, *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*, 42-48.

³⁵ Elif Santur, *Yusuf Peygamber Prophet Joseph* [İstanbul: Multibem Yayıncılık, 2022].

gelmektedir. Aynı zamanda çizimler tarihi gerçeklik ile uyumludur. Yusuf peygamberin görselinin çizilmemesi de dikkat çekicidir. Kitabın sayfa sayılarının olmaması biçimsel olarak önemli eksikliklerdir.

Kitap Yusuf peygamberin hayatını konu edinmektedir. Yazım dili sade ve açıktır. Kitaba Kenan diyarında yaşayan, on iki çocuğu olan Yakup peygambere yer verilerek başlanılmıştır.³⁶ Daha sonra Yusuf peygamberin gördüğü, güneş, ay ve on bir yıldızın kendisine saygı gösterdiği rüyası anlatılmıştır.³⁷ Yusuf peygamberin abileri tarafından kuyuya atılması ve kuyuda bulunup Mısır'a götürülmesi aktarılmıştır.³⁸ Yusuf peygamberin zindanda kaldığı, kendisine peygamberlik görevi verildiği, Mısır hükümdarının gördüğü rüyayı yorumlaması üzerine hazine görevlisi olmasına değinilmiştir.³⁹ Daha sonra abileri ve kardeşi Bünyamin'in yiyecek temin etmek için gelişlerini, Yusuf peygamberin gömleğini babasına göndermesinin ardından ailesi ile kavuşmasını konu edinmiştir.⁴⁰ Anlatılmak istenen hadiseler sırayla, açık ve yalın şekilde anlatılmıştır. Kitap aynı sayfada hem Türkçe hem de İngilizce yazılmıştır.

Kitabın en dikkat çekici özelliklerinden biri, çizimlerinin çeşitliliği ve başarısıdır. Yusuf peygamberin gördüğü güneş, ay ve on bir yıldız rüyası çizim yoluyla somutlaştırılmaya çalışılmıştır.⁴¹ Kuyuya atılmasının anlatıldığı bölümde su kuyusu görseli,⁴² abilerinin babalarına "Yusuf'u bir hayvan kaptı" dedikleri sayfada güvercin ve kedi görselleri⁴³ yer almaktadır. Mısır'a götürülüşünün anlatıldığı bölümde deve görseli bulunurken,⁴⁴ zindandan çıkartılışının anlatıldığı sayfada kafesten çıkıp uçan bir kuş tasviri⁴⁵ kullanılmıştır. Giriş ve bitiş sayfalarında, güneş, ay ve on bir yıldızın bulunduğu aynı görsel tekrar edilmektedir. Kitap, hem anlatım dilinde hem de çizimlerinde aşırı, abartılı veya korkutucu ifadeler ve görseller içermemektedir.

Din Eğitimi İlkeleri Açısından İncelenmesi

Hiz. Yusuf'un gördüğü rüya, kuyu hadisesi, zindanda kalışı, hükümdarın rüyasını yorumlaması, gömleğini babasına göndermesi ve ailesi ile kavuşması hadiseleri, Kuran'da yer alan Yusuf kıssası ile uyumludur. Aynı zamanda hikâyenin Mısır'da geçmesi sebebiyle tarihsel gerçeklikle de uygundur. Bununla birlikte kitabın içeriği, okul öncesi 4-6 yaş grubu her çocuk için uygun olmayabilir. Kardeşlerinin Yusuf peygambere zarar vermek istemesi, onu kuyuya atması, kötü insanlar tarafından Mısır'a götürülmesi ve zindanda kalması gibi olayların anlatımı, okul öncesi dönemin gelişimsel özelliklerine uygun değildir. Aynı zamanda Yusuf peygamberin gördüğü rüyası da soyut düşünme becerisi henüz gelişmeyen okul öncesi çocuklar için anlaşılması zor olabilir. Kitapta Yusuf peygamberin güzel yüzü

³⁶ Santur, *Yusuf Peygamber*, 2.

³⁷ Santur, *Yusuf Peygamber*, 3,4.

³⁸ Santur, *Yusuf Peygamber*, 5-10.

³⁹ Santur, *Yusuf Peygamber*, 13-18.

⁴⁰ Santur, *Yusuf Peygamber*, 21-27.

⁴¹ Santur, *Yusuf Peygamber*, 3-4.

⁴² Santur, *Yusuf Peygamber*, 6.

⁴³ Santur, *Yusuf Peygamber*, 7-8.

⁴⁴ Santur, *Yusuf Peygamber*, 9.

⁴⁵ Santur, *Yusuf Peygamber*, 17-18.

oluşu,⁴⁶ dürüst bir delikanlı oluşu,⁴⁷ bilgisi ve nezaketiyle insanları etkilemesinden dolayı çok sevilmesi,⁴⁸ çalışkanlığı⁴⁹ ve affedici⁵⁰ oluşuna değinilmiştir. Bunların dışında Yusuf peygamberin ahlakına, adaletli oluşuna ve kişisel olarak örnek alınabilecek özelliklerine neredeyse hiç değinilmemiştir. Kitabın Yusuf peygamberin hayatını yaşadığı olaylar üzerinden anlattığı fakat kişiliğine, karakterine ve bu anlamda ayırt edici özelliklerine çok az yer verdiği belirlenmiştir. Biyografik anlatım tarzı ile yazılmış kitaplardan, abartılı bir anlatıma sahip olmaması ve korkutucu görselleri bulunmaması sebebiyle ayrılmaktadır. Ancak, değer aktarımı açısından, Yusuf peygamberin rol model olabilecek değerlerinin aktarımında yeterli kazanımlar sağlanamamıştır.

Sonuç olarak, kitapta Yusuf peygamberin hayatı, hadiseler üzerinden abartısız, sade, akıcı bir dille ve görsellerle desteklenmiş biçimde aktarılmıştır. Ancak, Yusuf peygamberin karakteri ve sahip olduğu değerlere neredeyse hiç yer verilmemiş, biyografi tarafı ağır basan bir çalışma olmuştur. Bu açıdan, okul öncesi ve ilkokul yaş grubu çocuklar için rol model olabilecek şekilde Yusuf peygamber tanıtılmamıştır. Kitapta Hz. Yusuf'un gördüğü rüya, kuyuya atılması, zindanda kalması ve kralın rüyasını yorumlaması şeklinde yer bulan konular, çocukların Yusuf peygamberle özdeşim kurup, model almalarına katkı sağlamamaktadır. Çocukların Yusuf peygamberi örnek alabilmeleri için onun insani özellikleriyle beraber taşıdığı değerlerine ve ahlaki özelliklerine yer verilmesi gerekmektedir.

Sonuç

Okul öncesi grubu için yazılan peygamber hikâyelerinde çocukların gelişim özellikleri dikkate alınmalıdır. Kronolojik şekilde bilgi aktarımı yerine, belirlenen temalara uygun şekilde oluşturulan içerik, gelişim özelliklerine uygun olmalıdır. Çünkü çocuklar için yazılan dinî içerikli eserlerin temel amaçlarından birisi, çocuğun kendisini ve çevresini daha iyi bilmesi, dinî düşünce ve davranışlarını olumlu yönde geliştirmesi ve böylece kişilik ve karakterinin şekillenmesine katkı sağlamasıdır. Fakat içerik oluşturulurken birincil kaynaklardan istifade edilmesi ve muhataba sahih bilgilerin ulaştırılması tek başına yeterli değildir. Bu bilgilerin muhatabın duyu ve düşüncelerine uygun şekilde sunulması da gerekmektedir. Peygamberler hakkında olumlu anlatımlara yer verilmelidir.⁵¹

İncelenen eserlerden birincisi tematik anlatım ayrıntılarıyla öne çıkarken, ikinci eser biyografik anlatım yönüyle öne çıkmaktadır. Mevcut peygamber hikâye kitaplarının çoğu biyografik anlatım şeklindedir ve peygamberlerin hayatı genellikle kronolojik sırayla anlatılmaktadır. Ancak son yıllarda, biyografik anlatımın yanı sıra tematik anlatım şekline sahip eserler de yayınlanmaktadır. Tematik anlatım, peygamberlerin hayatı ve kişiliklerinin yanı sıra, onlardan miras kalan değerlere, temel ilkelere ve davranış biçimlerine de ağırlıklı olarak odaklanmaktadır. Okul öncesi dönemdeki çocuklar genellikle soyut düşünme becerisine sahip olmadıklarından, soyut kavramları ve olayları anlamakta zorlanırlar.

⁴⁶ Santur, *Yusuf Peygamber*, 12.

⁴⁷ Santur, *Yusuf Peygamber*, 12.

⁴⁸ Santur, *Yusuf Peygamber*, 13.

⁴⁹ Santur, *Yusuf Peygamber*, 19.

⁵⁰ Santur, *Yusuf Peygamber*, 27.

⁵¹ Samet Yağcı, "Çocuklara Yönelik Peygamber Hikayeleri Üzerine Bir İnceleme: Okul Öncesi İçin Peygamber Hikayeleri Örneği", *Türkiye Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi* 14, 57-58.

Peygamber kavramı da içerisinde soyut konuları içerdiği için bu yaş grubundaki çocuklara somutlaştırarak anlatılması daha faydalı olacaktır. Bu anlamda tematik anlatım, peygamberlerin kişisel özellikleri ve zorluklarla mücadele ettikleri erdemleri daha anlaşılır ve öğrenilebilir bir biçimde sunar. Bu anlatım tarzı, çocukların özdeşleşebileceği, sevgi, sabır, dürüstlük, cesaret gibi temel değerleri vurgulamak açısından oldukça etkilidir.

Sonuç olarak, tematik tarzda yazılan peygamber hikayeleri kitaplarının, okul öncesi yaş grubu için daha uygun olduğu söylenebilir. Bu tür eserler, peygamberlerin ahlaki değerleri aktararak onları rol model olarak tanıtır ve dini değerlerin çocuklara iletilmesinde daha başarılıdır. Peygamber hikayesi kitaplarının umut verici, sevgi temelli, anlaşılır ve akıcı metinlerle yazılmış; estetik değeri yüksek görsellerle desteklenmiş örneklerinin çoğaltılması tavsiye edilir. Çünkü bu tür eserler, çocukların dikkatini çekmekle kalmaz, aynı zamanda onların değerler dünyasını da zenginleştirir.

Kaynakça

- Aydın, Mehmet Zeki (ed.). *Karakter Değer ve Ahlak*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 1. Basım, 2021.
- Creswell, John. *Nitel Araştırmacılar İçin 30 Temel Beceri*. çev. Dr. Hasan Özcan. Ankara: Anı Yayıncılık, 2. Baskı, 2019.
- Gülcemal, Merve. *Adaletli Peygamberim Hz. Yusuf*. İstanbul: Düş Değirmeni Yayınları, 2020.
- Köylü, Mustafa - Oruç, Cemil. *Çocukluk Dönemi Din Eğitimi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 3. Basım, 2022.
- Oruç, Cemil. *Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Din Eğitimi*. İstanbul: Dem Yayınları, 3. Basım, 2021.
- Santur, Elif. *Yusuf Peygamber Prophet Joseph*. İstanbul: Multibem Yayıncılık, 2. Basım, 2022.
- Sever, Sedat. *Çocuk ve Edebiyat*. Ankara: Tudem Yayıncılık, 12. Basım, 2023.
- Yağcı, Samet. "Çocuklara Yönelik Peygamber Hikayeleri Üzerine Bir İnceleme: Okul Öncesi İçin Peygamber Hikayeleri Örneği". *Türkiye Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi* 14, 37-61.